

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. **03.11.2023**

Gizem Özcan

Muğla Milletvekili

Anayasa Mahkemesi, Şerafettin Can Atalay'ın milletvekili seçilerek yasama dokunulmazlığı kazanmasına rağmen hakkındaki yargılamaya devam edilmesi nedeniyle seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkının, tahliye talebinin reddedilmesi nedeniyle de kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddialarına yönelik; 20/7/2023 tarihinde yapılan başvuru hakkında 25/10/2023 tarihinde karar verdi. Mahkeme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkının ihlal edildiğini, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini, Anayasa'nın 67. maddesinde güvence altına alınan seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkının ihlal edildiğini, Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini karara bağladı.

Anayasa Mahkemesi'nin açık hak ihlali' kararına rağmen İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, kararı Yargıtay 3. Ceza Dairesi'ne gönderdi ve Atalay tahliye edilmedi.

Konu hakkında TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş da 27 Ekim 2023 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Meclis Başkanlığı'nın 2024 yılı bütçesi görüşmelerinde "TBMM'nin tavrı açıktır. Can Atalay'ın milletvekili listesinde olduğu kayıtlara geçmiştir. Özlük haklarını kullanıyor. Bütün partilerin oluruyla ittifakıyla, bağımsızlara düşen haklar çerçevesinde insan hakları komisyonu üyesi olarak seçilmiştir. Can Atalay hakkında Yargıtay'ın kararı Meclis'e geldi ancak Genel Kurul'a sevk etmedim, AYM kararı ortadadır, Meclis gereğini yerine getirecektir" dedi.

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç ise, 3 Kasım 2023 tarihinde Hürriyet Gazetesi'ne yaptığı açıklamada "Can Atalay, Gezi davası hükümlüsü ve istinaf süreci devam ederken milletvekili değildi. Yargıtay, 18 yıllık mahkûmiyetini onadı. 29 Eylül'de bu karar Meclis'e geldi. Ama Meclis bekledi ve Atalay'ın milletvekilliğini düşürmedi. Yargıtay 3. Ceza Dairesi, bu suç seçimden önce işlendiği ve dokunulmazlık kapsamına girmediği için yargılamayı durdurmadı. AYM ise Anayasa'nın 14. maddesinde hangi suçların bu kapsamda olduğuna ilişkin belirsizlik olduğu için ihlal kararı verdi. Meclis'in düzenleme yapması gerektiğini söyledi. AYM ile Yargıtay'ın yorumu farklı. Herkes Anayasa'ya bağlıdır. Anayasa'nın 154. maddesine göre adliye mahkemelerinden verilen kararların son inceleme merci Yargıtay'dır. Kararları bu anlamda kesindir. AYM bu kararıyla, yorum farkıyla Anayasa'yı değiştirmiş gibi oluyor. AYM'nin Anayasa'yı değiştirme yetkisi var mı? Bu yetki Meclis'indir. Mahkemeler arasındaki çatışma hukuk devletine zarar verir. Yüksek mahkemeler arasında astlık-üstlük ilişkisi gibi bir kavram da hukuk devletine zarar verir. Buna kimsenin hakkı yoktur." dedi.

Bu bağlamda;

- 1) AYM kararına rağmen, Can Atalay'ın tahliye edilmemesi Anayasa'nın 153. Maddesindeki "Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar" ifadesinin ihlali değil midir?
- 2) Adalet Bakanı'nın Anayasa maddelerini yorumlama yetkisi var mıdır? Yoksa bu yetki Anayasa Mahkemesi'ne mi aittir?
- 3) Adalet Bakanı'nın "AYM bu kararıyla, yorum farkıyla Anayasa'yı değiştirmiş gibi oluyor" ifadesine atıfla, Adalet Bakanı'nın AYM'nin hangi kararının Anayasa'ya uygun hangisinin uygun olmadığını belirleme yetkisi var mıdır?
- 4) Adalet Bakanı'nın açıklamaları Yargıtay üyelerine verecekleri karar konusunda talimat vermek, telkinde bulunmak niteliğinde değil midir?